Luonnos 17.6.2025

Pohjanmaan hyvinvointialueen ja Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta strateginen yhteistyösopimus

Sisältö:

1. Osapuolet 2
2. **Sopimuksen tarkoitus** 2
3. Yhteistyötasot 3
4. Hyvinvointialueen tuki järjestöille hyvinvointialueen strategian mukaisesti 4
5. Vuosittaisten neuvottelujen sisältö 5
6. Sopimuksen hyväksyminen 5
7. Allekirjoitukset 5

1. Osapuolet

Tämän sopimuksen osapuolet ovat

1. Österbottens välfärdsområde - Pohjanmaan hyvinvointialue (Y-tunnus 3221324-6) a. Hietalahdenkatu 2–4, b. 65130 VAASA

2. Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta
Pohjanmaan hyvinvointialueen yhdistyksiä ja järjestöjä edustaa Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta.

Osapuolista käytetään jäljempänä yhdessä nimitystä ”Osapuolet” tai yksittäisenä ”Osapuoli”. Pohjanmaan hyvinvointialue myöhemmin "Hyvinvointialue".

Osapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään tämän sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

2. Sopimuksen tarkoitus

Tällä sopimuksella edistetään sopimuksen osapuolten välistä yhteistyötä, määrittelemällä yhteistyön strategiset tavoitteet ja rakenteet yhteistyön toteuttamiselle. Sopimus strategisesta yhteistyöstä luo edellytykset osapuolten väliselle sujuvalle yhteistyölle ja selkeyttää osapuolten välillä olevaa vastuunjakoa.

Hyvinvointialueen, yhdistysten ja järjestöjen yhdyspinnat ovat toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia, jotka kuuluvat sopimusosapuolten järjestämisvastuulle ja joiden asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää yhteistyötä sopimusosapuolten välillä.

Hyvinvointialue, yhdistykset ja järjestöt ovat toistensa strategisia yhteistyökumppaneita. Keskeisiä strategisia dokumentteja ovat alueellinen hyvinvointiraportti ja -suunnitelma sekä muut alueelliset suunnitelmat.

Tämä sopimus ei koske yhdistyksiltä ja järjestöiltä hankittavia asiakasostopalveluja.

Hyvinvointialueen, yhdistysten ja järjestöjen välisen yhteistyön yleiset tavoitteet:

- edistää yhteistyötä väestön terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia sekä varautumista ja turvallisuutta tukevissa toiminnoissa
- edistää osallisuutta ja yhdenvertaisuutta eri väestöryhmien välillä.
- tukea väestön hyvinvointia, turvallisuutta ja tarpeita koskevan yhteisen tilannekuvan muodostamista ja tiedon tuottamista
- edistää yhdistysten ja järjestöjen osallisuutta hyvinvointialueen palvelujen kehittämisessä

Sopimusta ohjaava lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 7 §:n mukaan hyvinvointialueen on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Lainsäädäntö edellyttää, että

hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Hyvinvointialue toimii kansallisen ja alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen puitteissa yhteistyössä koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa. Yhdessä laaditut tavoitteet, sovitut menettelytavat ja toimiva tiedonkulku tukevat asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistyötä vaativien tehtävien suorittamista tarkoituksenmukaisesti ja asiakaslähtöisesti.

3. Yhteistyötasot

Järjestöyhteistyötä tehdään useilla eri tasoilla.

Tämä sopimus on tarkoitettu ensisijaisesti ohjaamaan seuraavasta kolmesta tasosta ensimmäistä.

3.1. Hyvinvointialueen ja sopimusosapuolen yhteistyö

Sopimuksen osapuolet sopivat **yhteistyömuodoista.**

- hyvinvointialue neuvottelee vähintään kerran vuodessa niiden yhdistysten ja järjestöjen edustajien kanssa, jotka tekevät alueella terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistävää työtä. Tämä toteutetaan Miten Pohjanmaa voi? -seminaarin yhteydessä, jonka lisäksi voidaan järjestää alueellisia tapaamisia tarpeen mukaan.
- Hyvinvointialue pyytää järjestöjen lausunnot strategiasta, palvelustrategiasta ja hyvinvointisuunnitelmasta ja -kertomuksesta sähköisesti ennen hyvinvointialueen päätöksentekoa. Pyyntö lähetetään järjestöneuvottelukunnalle, joka välittää pyynnön yhdistyksille ja järjestöille. Lausuntopyyntö julkistetaan myös hyvinvointialueen kotisivuilla.
- Hyvinvointialueelle tarkoitetut lausunnot ja kannanotot lähetetään kirjaamon kautta sähköisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaostolle. Jaosto voi tarvittaessa lähettää kannanotot eteenpäin jatkovalmisteluun tai aluehallitukselle.
- järjestöneuvottelukunta nimeää hyvinvointialueen pyynnöstä asukaspaneeleihin sekä hankkeiden ohjausryhmiin yhdistys- ja järjestötoimijoiden edustajia.
- yhdistykset ja järjestöt saavat järjestöneuvottelukunnan kautta mahdollisuuden ottaa kantaa hyvinvointialueen yhdistysavustusten jakoperiaatteisiin.

3.2. Hyvinvointialueen ja yksittäisten yhdistysten ja järjestöjen yhteistyö palvelujen kehittämisessä

Hyvinvointialueen pyynnöstä yksittäiset asiakas- ja potilasryhmiä edustavat yhdistykset ja koulutetut kokemusasiantuntijat voivat yhdessä hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa kehittää, suunnitella ja arvioida palveluja esimerkiksi palvelumuotoilun avulla.

3.3. Yhteistyö asiakas- ja potilastyötä tekevien yksikköjen kanssa

Hyvinvointialueen palveluyksikön ja yhdistyksen tai järjestön yhteistyö voi toteutua esimerkiksi:
- vertaistuki asiakkaalle/potilaalle
- virkistystoimintana, tapahtumina
- toiminnallisina ryhminä
- ohjaamisena yhdistysten toimintaan
- yhdistys- ja järjestöasiantuntijoiden sekä kokemusasiantuntijoiden luennot

Palveluyksikkö ja yhdistys tai järjestö voivat sopia toiminnasta keskenään varmistaen:
- yhteistyömuodosta, vastuukysymyksistä, toiminnasta aiheutuvien kustannusten jaosta (yksikön omasta budjetista) ja miten asiakkaiden/potilaiden ohjaus toimintoihin tapahtuu

4. Hyvinvointialueen tuki järjestöille hyvinvointialueen strategian mukaisesti

Kumppanuusavustus (josta tehdään tarkempi /erillinen kumppanuussopimus)

- Tukee hyvinvointialueen strategisia painopisteitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
- toiminta tukee laajaa asiakasryhmää.
- avustus voi olla monivuotinen (2–3 vuotta).
- avustus voi täydentää järjestön STEA:lta tai vastaavan rahoituskanavan kautta tai kunnalta saamaa tukea.
- Avustus voidaan joissain tapauksissa myöntää yhdessä valmistellun kehitteillä olevan toiminnan pilotointiin.

Toiminta-avustus

- Tukee hyvinvointialueen strategisia painopisteitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
- Myönnetään vuodeksi kerrallaan. Hakemuksia arvioidessa sovelletaan pisteytysmallia.

Kerta-avustukset

- Voidaan myöntää toimintaan, jolla vastataan äkilliseen, ajankohtaiseen, toimintaympäristössä ja/tai järjestön kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.

Tukikriteerit julkaistaan tarkemmassa muodossa hyvinvointialueen kotisivuilla. Taloudellisen tuen lisäksi tukimuotona voi olla myös asiantuntemus (esimerkiksi luennoista, yhteisistä koulutustilaisuuksista) ja hyvinvointialueen omien/vai käytössä olevien) tilojen antaminen käyttöön.

Koulutusyhteistyö
Sopijaosapuolet voivat järjestää erikseen sovittavalla tavalla yhteisiä koulutustilaisuuksia (henkilöstölle). Hyvinvointialueen asiantuntijat voivat käytettävissä olevien resurssien puitteissa pitää luentoja, puheenvuoroja asiakas- ja potilasyhdistyksien ja järjestöjen tilaisuuksissa. Vastavuoroisesti asiakas- ja potilasyhdistyksien ja järjestöjen koulutetut kokemusasiantuntijat ja muut asiantuntijat voivat osallistua hyvinvointialueen koulutustilaisuuksiin ja seminaareihin. Sopimusosapuolet sopivat maksettavista korvauksista tai luentopalkkioista erikseen ennen koulutuksen tai vastaavan tilaisuuden järjestämistä.

5. Vuosittaisten neuvottelujen sisältö

Hyvinvointialueen on vähintään kerran vuodessa neuvoteltava sopimuksen osapuolien kanssa. Neuvottelu pohjautuu hyvinvointialueen strategiaan, palvelustrategiaan, hyvinvointisuunnitelmaan ja –kertomukseen (Miten Pohjanmaa voi? –raporttiin). Koko hyvinvointialuetta koskeva neuvottelu toteutetaan keväisin Miten Pohjanmaa voi? –seminaarin yhteydessä tai erikseen sovittavassa tilaisuudessa.

Neuvotteluihin sisältyy:
-hyvinvointialueen painopistealueiden selkeyttäminen terveyden ja hyvinvoinnin, varautumisen ja turvallisuuden edistämisen alueilla
-tilannekuva väestön terveydestä ja elintavoista ja turvallisuudesta saatavilla olevien tilastojen ja yhdistysten järjestöjen eri väestöryhmien kanssa tekemästä työstä saatujen kokemusten perusteella
-sopimuksen osapuolten näkökulmat siitä, vai mitä kehittämistarpeita on ilmennyt ja miten niihin vastataan yhteistyössä
- tarpeen mukaan järjestetään alueellisia tapaamisia, joissa käsitellään alueen näkökulmasta väestön tilannetta

6. Sopimuksen hyväksyminen

6.1 Sopimuksen voimaantulo

Sopimus tulee voimaan, kun osapuolten toimivaltaiset luottamustoimielimet ovat hyväksyneet sen ja kaikki osapuolet ovat vahvistaneet sen allekirjoituksellaan.

6.2 Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi, kunnes se korvataan osapuolten välisellä uudella yhteistyösopimuksella seuraavan valtuustokauden alettua.

6.3 Sopimuksen irtisanominen

Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta. Sopimuksen irtisanominen on toimitettava kirjallisessa muodossa ja irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti.

7. Allekirjoitukset

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti. Tämä sopimus allekirjoitetaan x kappaleena ja kukin Osapuoli saa Sopimuksesta yhtäpitävän kappaleen.

1. Pohjanmaan hyvinvointialue

Marina Kinnunen

2. SOTEPE-järjestöneuvottelukunta

_____